

FOBU, Foreningen til gavn for børn og unge
Enghavevej 31, 1. sal
1674 København V

Høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (justering af krav til minimumsnormering i privatinstitutioner)

FOBU er en landsdækkende paraplyorganisation for 150 private og selvejende dagtilbud. De private daginstitutioner ønsker at levere bedst mulige normeringer og sikre en høj pædagogisk kvalitet. Private daginstitutioner tilvælges af forældre netop på baggrund af deres gode normeringer og deres frie rammer til at tilbyde en særlig pædagogik eller fokus for institutionen.

Transparens for forældrene

FOBU finder det positivt, at forældre har mulighed for at få indsigt i normeringer i deres barns daginstitution. Opgørelsen af bruttodriftsudgifter på dagtilbudsområdet, herunder personaletimer, bør være fuldt transparente i alle kommuner. FOBU så derfor gerne indsat en bestemmelse i dagtilbudsloven, som forpligter kommunerne til at offentliggøre beregning af driftsudgifter til dagtilbud samt beregningsgrundlag for driftstilskud til private daginstitutioner.

Normeringer hænger sammen med driftstilskud

FOBU anbefaler, at private daginstitutioner tilbydes samme vilkår som andre tilbud, og at de ligeledes måles ud fra samme kriterier som øvrige daginstitutioner. FOBU mener, at normeringskravet til private daginstitutioner bør afspejle, at driftstilskuddet efter dagtilbudsloven, i hvert fald indtil videre for børnehavebørn, beregnes på baggrund af udgifterne til kommunal daginstitutiondrift. Omkring 80-85% af en daginstitutioners budget angår personaleressourcer, og fordi forældrebetalingen typisk er -og bør være- den samme uanset daginstitutionstype, er muligheden for en privat daginstitution for at levere en bestemt normering tæt bundet op på størrelsen af den private daginstitutioners driftstilskud.

Hvis kommunen fx ikke afsætter tilstrækkelige midler på daginstitutionersområdet, kan private daginstitutioner komme i den situation, at man får et kommunalt tilskud pr. barn, som ikke muliggør at leve op til lovens normeringskrav. Normeringskravet til private bør *forudsætte*, at driftstilskuddet sammen med forældrebetaling efter kommunal sats muliggør opfyldelse af lovkravet. Det kan formuleres som en forudsætning baseret på tilskudsstørrelsen eller på de kommunale institutioners opfyldelse af normeringskravet:

§19 b. En privatinstitution efter § 19, stk. 5, skal sikre en normering i institutionen, som indebærer, at der minimum er én pædagogisk personale pr. tre børn i alderssvarende privatinstitutioner til 0-2-årige børn og én pædagogisk personale pr. seks børn i alderssvarende privatinstitutioner til 3-årige børn indtil skolestart, *forudsat, at driftstilskud tillagt forældrebetaling efter samme niveau som i de kommunale daginstitutioner muliggør denne.*

Eller

[...], forudsat, at normeringen i kommunens øvrige institutioner mindst svarer hertil.

Et normeringskrav til private daginstitutioner som svarer til kravet til kommunens øvrige daginstitutioner

bør dog også for de mindste børn forudsætte, at det økonomiske grundlag er ens. Derfor burde det kommunale tilskud til vuggestuebørn blive beregnet på baggrund af driftsudgifterne i en alderssvarende daginstitution. Det vil indebære en ændring af dagtilbudslovens § 36, så den driftsmæssigt billigere dagpleje ikke længere kunne indgå i beregningsgrundlag for driftstilskud til vuggestuebørn i private daginstitutioner.

FOBU bemærker, at kommunerne i forbindelse med aftalen om minimumsnormeringer fik 20 mio. kr. til administrative opgaver. Trods at private daginstitutioner har langt større administrativ byrde på institutionsniveau, har disse intet tilskud fået til normeringsberegninger og -opgørelser. Dette kommer oven i, at øvrige administrative opgaver er vokset, fx som følge af GDPR. Også af denne grund burde dagtilbudslovens tilbagefaldsregel for administrationstilskud opjusteres.

Enkelthed og forudsigelighed

En sammenkædning af kravet til private daginstitutioner med kravet til de kommunale daginstitutioner forudsætter helt grundlæggende, at der kan findes en let anvendelig og alment gældende model for beregning på forkant af kommende års normeringer.

FOBU er i forlængelse heraf positive overfor forslagets §3, stk. 2 om udskydelse af kravet til minimumsnormering for private daginstitutioner, idet den tidligere valgte model ikke gav de private daginstitutioner mulighed for på forhånd at vide, hvad de skulle leve op til i kommende budgetår. Det skyldes dog primært, at normeringer skulle måles af Danmarks Statistik. Normeringer opgjort af Danmarks Statistik foreligger sent i det følgende kalenderår efter det år, hvor normeringen var gældende. Da man havde valgt, at kommunens gennemsnitlige normering kun kunne måles af Danmarks Statistik, havde de private daginstitutioner ikke mulighed for på forhånd at vide præcis, hvad det heraf afledte lovkrav bestod i. Da data om de enkelte kommuners normering i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt puljeordninger opgjort som et årligt gennemsnit i kommunerne for 2024 først vil være tilgængelige i efteråret 2025, foreslår FOBU, at kravet udskydes frem til 1. januar 2026. Dette kræver en opmærksomhed på, at der ikke skelnes i opgørelsen af de private og de kommunale i den mellemliggende tid, da de kommunale vil kunne dokumentere, at de lever op til normeringskravet, hvor de private ikke vil kunne gøre samme "reklame" for sig.

Kommunal praksis for normeringstilsyn

FOBU gør opmærksom på, at en række kommuner i deres godkendelseskriterier eller på anden vis allerede stiller krav til de private daginstitutioner i kommunen om, at man skal modsvare kommunens normering. Her er kravet visse steder udspecificeret efter kommunens egne måltal for normeringer (fx antal personale timer pr. vuggestuebarn/børnehavebarn) og andre steder blot angivet som et krav om at 'modsvare' det kommunale niveau for personaleressourcer. For at tydeliggøre forskellen på det udskudte lovkrav og den hidtidige praksis kan der være behov for at specificere i bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget netop er udtryk for at de private daginstitutioner skal kunne kende og beregne krav om normeringer inden disse skal leveres.

De nævnte kommunale modeller for tilsyn med private daginstitutioners personaleressourcer (herunder om de matcher kommunens niveau) har med andre ord allerede i en årrække fundet sted uden at være bundet op på Danmarks Statistiks opgørelser. Der er således praktiske eksempler på let anvendelige regnemodeller, som har skabt grundlag for tilsyn med et ønsket normeringsniveau.

FOBU finder det afgørende, at en fremtidig model for normeringskravet for private og for alle øvrige daginstitutioner bør være transparent, let anvendeligt og ens for alle daginstitutioner. FOBU opfordrer derfor til, at Børne- og Undervisningsministeren foranstalter, at der udarbejdes en sådan model. Skulle modellen forde ændringer i bekendtgørelse og vejledning om normeringsopgørelser, vil dette efter FOBUs vurdering være langt at foretrække frem for en usikkerhed for både kommunale, selvejende og private daginstitutioner om, hvorvidt beregninger på bagkant viser, at de rent faktisk leverer op til lovens krav.

FOBU indgår gerne i det videre arbejde med at sikre let anvendelige, transparente og enslydende normeringskrav for alle daginstitutioner og muligheden for forældre at få indsigt i normeringerne i deres barns daginstitution, uanset driftstype.

Med Venlig Hilsen
Claus Thykjær, direktør
FOBU, Foreningen til gavn for børn og unge